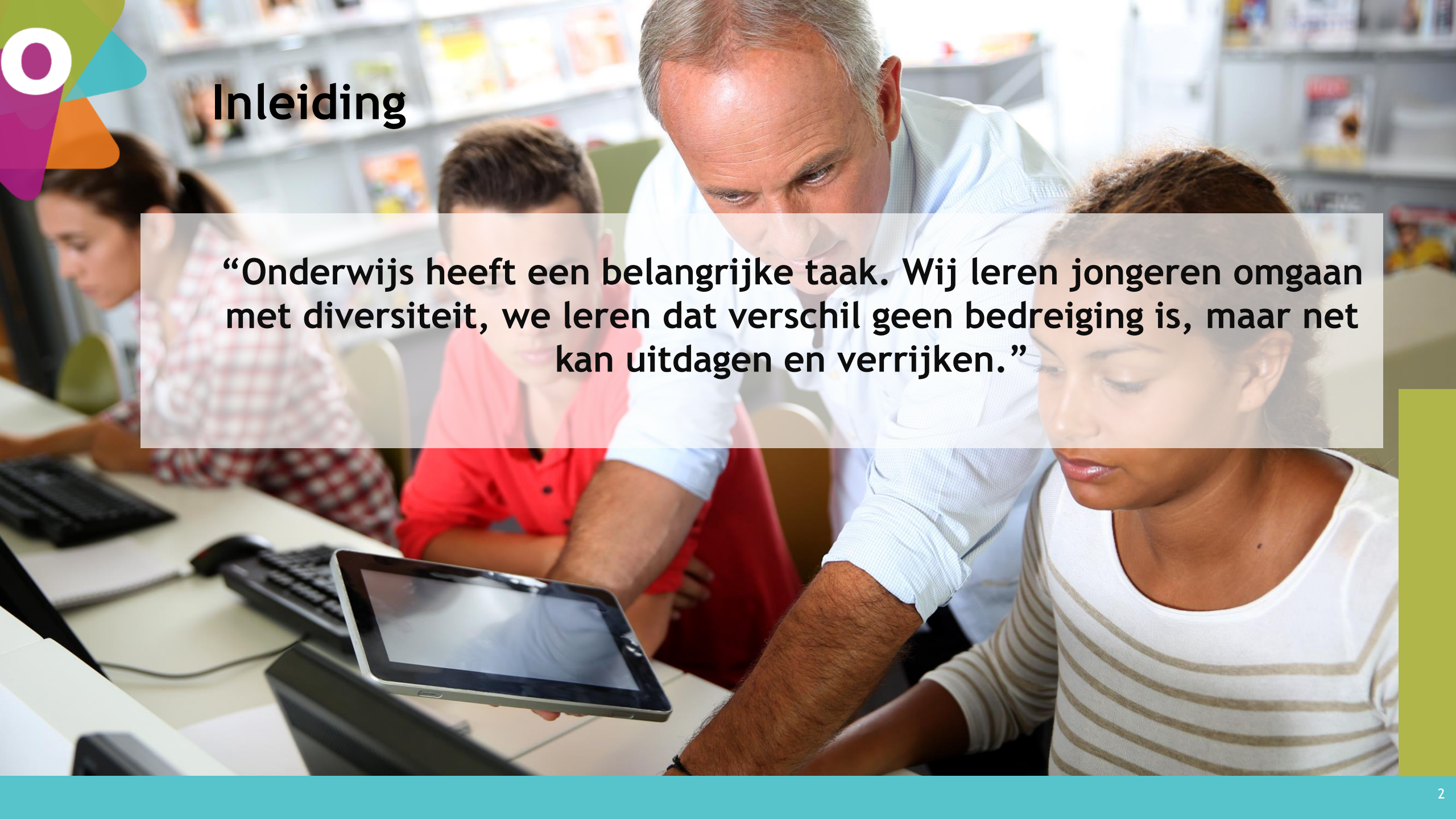

Hoe doen katholieke scholen aan preventie van radicalisering en polarisering?

En hoe ondersteunen we hen daarbij?

Lieven Boeve
directeur-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Webinar - 12 maart 2021

Inleiding

“Onderwijs heeft een belangrijke taak. Wij leren jongeren omgaan met diversiteit, we leren dat verschil geen bedreiging is, maar net kan uitdagen en verrijken.”

Preventie van radicalisering en polarisering?

- Katholieke scholen doen aan preventie vanuit hun visie op vorming
- Ze zetten daarbij onder andere in op:
  - verbindend schoolklimaat
  - inspirerend burgerschap

Op school wordt er niet alleen geleerd, maar ook geleefd

Katholieke dialoogschool als oefenplaats voor (samen)leven

“[...] [de katholieke dialoogschool] wil een oefenplaats zijn voor een (samen)leven in een wereld die gekenmerkt is door diversiteit en verschil. **Kritisch-creatief leren omgaan met wat eigen en wat anders is, met wat verbindt en wat onderscheidt, stelt mensen in staat bij te dragen aan een open, zinvolle, verdraagzame en duurzame samenleving, waar een plaats is voor iedereen** - een wereld waar ook God van droomt.”

KATHOLIEKE DIALOOGSCHOOL

pedagogisch project van de school

Uniciteit in verbondenheid

Leerlingen worden uitgenodigd en uitgedaagd om hier en nu, geworteld in het verleden, **in relatie met anderen**, gedragen door de Andere en met hoop op de toekomst **uit te groeien tot unieke personen**

Kwetsbaarheid en belofte

Alle leerlingen vormen, betekent oog hebben voor de vorming van elke jongere. Elke jongere ervaart de **complexiteit** van het bestaan in de **fundamentele spanningsvelden en grenzen** waarmee hij moet **leren omgaan**. Daarin leert hij ook zijn **eigen kracht en kwetsbaarheid** kennen.

Generositeit

Deze wegwijzer daagt ons [...] uit om de vorming van leerlingen vanuit die liefde gestalte te geven. **Generositeit in vorming betekent de ander de vrijheid gunnen om vanuit een eigen verantwoordelijkheid of vanuit een anders zijn, anders denken, anders geloven, met deze vorming om te gaan.** Ons geborgen weten in Gods liefde helpt ons genereus nieuwe kansen bieden en vergeven wanneer leerlingen om welke reden ook minder verantwoordelijk omgaan met vorming of zelfs uitdrukkelijk “nee” zeggen.

Basisonderwijs

Zin in leren! Zin in leven!

Secundair onderwijs

Verbindend schoolklimaat

- Profiel scholen met verbindend schoolklimaat
  - een uitgesproken profiel en identiteit
  - én oog voor structuur én oog voor zorg en steun
- Engagement van het hele schoolteam
  - Trajecten in scholen met pedagogisch begeleiders
    - Professionalisering van directies, leerkrachten
    - Cultuurverandering waarbij relatie, dialoog centraal staat
    - Inspiratie voor scholen waar er polarisering en conflict is

- In verbinding / in dialoog blijven
  - Gericht op de relatie
  - Verbindende communicatie
  - Proactieve cirkels
- Herstelgericht omgaan met conflicten

Inspirerend burgerschap

INSPIREREND BURGERSCHAP

LEERPLAN
SO

WAT LEREN
UIT HET LEERPLAN?

WAAROM?

Omdat...

leerlingen geïnspireerd willen participeren in de steeds veranderende samenleving.

leraren inspirerend willen werken aan de totale persoonsvorming van elke leerling.

scholen hun maatschappelijk engagement willen opnemen als oefenplaats voor de diverse samenleving.

de samenleving verwacht dat leerlingen als verantwoordelijke burgers in het leven staan.

- onderzoeken
- verbindend dialogeren
- actie ondernemen
- reflecteren
- mijn identiteit vormgeven

Ik groei daarvoor in...

VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

Ik leer daarvoor over de wereld

Over hoe de planeet, de mensen en de welvaart duurzaam hand in hand kunnen gaan:
People - Planet - Prosperity.

En wat we kunnen doen om daarnaar te streven (SDG).

HOE?

Door burgerschap te integreren in leeractiviteiten.

Toolbox op Pro-website

Door te werken aan een burgerschapsklimaat van...

- authenticiteit
- diversiteit
- verbondenheid
- samenwerking
- participatie

Leerlingen groeien in

- onderzoeken
  - Met een kritische blik kennis maken met de wereld
- in verbindend dialogeren
  - School als oefenplaats
- in actie ondernemen
  - Initiatieven binnen en buiten de school
- in reflecteren
  - Tijd nemen om stil te staan
- in het vormen van hun identiteit
  - Grote en kleine inspiratiebronnen

Geïntegreerd in de leerplannen

- *Zin in leren! Zin in leven!* (basisonderwijs):
  - Ontwikkeling van initiatief en verantwoordelijkheid
  - Socio-emotionele ontwikkeling
    - Relationale vaardigheden
    - Inlevingsvermogen
- Leerplannen secundair onderwijs onder andere
  - Gemeenschappelijk funderend leerplan:
    - de leerlingen gaan bewust en zorgzaam om met de samenleving en engageren zich in de samenleving
  - Mens en samenleving
    - Als persoon aan diverse samenleving participeren en in interactie met anderen duurzame, sociale en relationele vaardigheden ontwikkelen.
    - LPD 8 De leerlingen beoordelen de mogelijkheden van mediagebruik en de risico's voor de lichamelijke en mentale gezondheid -> kritisch omgaan met media

Community Service Learning

- Maatschappelijk engagement
- **Ontmoeting** met anderen die kwetsbaar ... zijn
- Effect:
  - Ontwikkeling maatschappijbeeld
  - Ontwikkeling zelfbeeld - *wat ik doe, doet ertoe!*
  - Preventie van polarisering en radicalisering - ‘het midden’; verbinding

Burgerschapskompas

- Digitale vragenlijst leerlingen derde graad basisonderwijs en eerste graad secundair onderwijs
- Feedback om je eigen werking rond burgerschap te evalueren op schoolniveau

fb.com/KatholiekOnderwijsVlaanderen

linkedin.com/company/katholiekonderwijsvlaanderen

twitter.com/KathOndVla
twitter.com/BoeveLieven

instagram.com/kathondvla